

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 14

DOM
2013-04-30
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
21204-12

SÖKANDE

AB Drömjobbet TGIM, 556776-5598
Blekingegatan 48
116 62 Stockholm

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Juridiska enheten
113 99 Stockholm

SAKEN

Valfrihetssystem

KONKURRENSVERKET	
2013 -05- 0 2	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om rättelse.

Dok.Id 288606

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN M.M.

Arbetsförmedlingen beslutade den 25 september 2012 att avslå AB Drömjobbet TGIM:s (Drömjobbet) ansökan om att delta i valfrihetssystem för tillhandahållande av tjänsten Jobbcoaching i enlighet med lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV.

Drömjobbet ansöker om rättelse och yrkar att bolaget ska godkännas som leverantör av tjänsten Jobbcoaching. Till stöd för sin ansökan anför bolaget bl.a. följande.

Bolaget har under ca 2,5 år arbetat framgångsrikt med Jobbcoaching åt Arbetsförmedlingen och har visat ett mycket seriöst agerande under dessa år utan anmärkning. Det har funnits ett genuint samarbete mellan bolaget och Arbetsförmedlingen. Bolaget har även erhållit goda vitsord för vidare arbete inom uppdraget från Ernst & Young. Att blanda ihop Drömjobbets verksamhet med ett annat juridiskt bolag (Jobblyftet) är inte rättvist och det finns synnerliga skäl att inte göra det. Arbetsförmedlingen har haft en hel del problem med sitt datasystem och orsakat försenade och felaktiga utskick om nya deltagare etc., vilket ansvariga på Arbetsförmedlingen har tillstyrkt och beklagat. Meddelandet om hävning av avtal kom till Jobblyftet utan någon som helst skriftlig varning eller muntlig dialog. Michael Eriksson som var verksamhetsansvarig och Annette Bettaieb som satt i styrelsen fick vare sig skriftligen eller muntligen information avseende de påstådda bristerna gentemot avtalet. Bolaget skickade en delegation till Arbetsförmedlingen med svar och underlag på samtliga deltagare som det hade anmärkts på. I ett bifogat beslut från Arbetsförmedlingen framgår att deltagare ska börja den 1 oktober 2011. Beslutet kommer emellertid till Jobblyftet den 12 december 2011. Detta är endast ett exempel på Arbetsförmedlingens agerande. Bolagets utredning var på ca 200 sidor. Michael Eriksson och Annette Bettaieb bör inte straffas på grund eventuella brister

som de inte har haft kännedom om och inte haft möjlighet att rätta till. Om en handläggare påtalar en eventuell brist till administrativ personal på företaget så löser personen det aktuella ärendet. Att det per automatik skulle vara en lednings- eller styrelsefråga utan att informationen kommer ledningen eller styrelse tillhanda är befängt. I ett uppdrag eller avtal finns två avtalsparter. Uppstår det några felaktigheter gentemot avtalet bör berörda avtalsparter bli informerade på något sätt för att kunna åtgärda eventuell brist.

En tjänsteman från Arbetsförmedlingen har vidare sagt att ”vi har gått igenom er redovisning och ni är välkomna med en ny ansökan”. Om inte Jobblyftet varit under en företagsrekonstruktion (p.g.a. den tidigare ledningen – tillika tidigare styrelsemedlemmar) hade företaget klarat av att få igenom ett fortsatt förtroende med den nya ledningen och styrelsen.

Arbetsförmedlingen bestrider bifall till ansökan om rättelse enligt LOV och anför till stöd för sin inställning bl.a. följande.

Allvarligt fel i yrkesutövningen

Beslutet att inte godkänna Drömjobbets ansökan om att få bli leverantör i valfrihetssystemet Jobbcoaching är korrekt eftersom ledningen har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen. Drömjobbet har tidigare ansökt om att få bli leverantör av tjänsten Jobbcoaching. Ansökan avslogs med hänvisning till att ledningen är densamma som tidigare ledde Jobblyftet som tidigare blivit uteslutet från valfrihetssystemet Etableringslotsar då ledningen gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen.

Av förarbetena till 7 kap. 1 § LOV framgår att ledning vid tillämpning av bestämmelsen får sökas i förarbeten och rättspraxis rörande motsvarande bestämmelse enligt lagen om offentlig upphandling (2007:1091), LOU. Av

såväl LOV som LOU framgår att uteslutning kan komma i fråga om företrädare för bolag som ansöker om att få bli leverantör gjort sig skyldig till allvarliga fel i yrkesutövningen och upphandlande myndighet kan visa det. Den utredning som föregick Arbetsförmedlingens hävning av avtalet visade på så omfattande och upprepade avtalsbrott att det måste anses ha inneburit allvarligt fel i yrkesutövningen.

Det är företagsledningens ansvar att se till att ge sina medarbetare sådana instruktioner att de aldrig riskerar att bryta mot ingångna avtal. Det är även ledningens ansvar att övervaka att leveransen fungerar samt att ha rutiner för att upptäcka bristerna utan påpekande från upphandlande myndighet samt att rätta till dem. Om bolaget, som fallet var med Jobblyftet, misslyckas så till den grad att avtalet i fråga hävs, måste det enligt Arbetsförmedlingens mening anses utgöra allvarliga fel i yrkesutövningen för företrädaren för bolaget.

Annette Bettaieb och Michael Eriksson hade var för sig en sådan ställning i Jobblyftet att de måste anses ansvariga för hur Jobblyftet genomförde uppdraget som leverantör av tjänsten Etableringslotsar. Michael Eriksson var verksamhetsansvarig samt ordinarie ledamot i Jobblyftets styrelse och Annette Bettaieb var styrelsesuppleant. Båda två tecknade bolagets firma var för sig. Det vore orimligt om Arbetsförmedlingen, med erfarenheten av att ha tvingats häva ett avtal, även tvingades godkänna en leverantör som ingår i samma koncern och vars företrädare är desamma som för det bolag som varit föremål för hävningen.

Hävning av avtalet mellan Jobblyftet och Arbetsförmedlingen

Tjänsten Etableringslotsar ställer tydliga krav på kompetens och engagemang. Nyanlända har tillgång till tjänsten under den tid deras etableringsplan löper, dvs. under maximalt två år från det att den nyanlända folkbok-

förs i en kommun. Etableringsplanen ska upprättas inom ett år från folkbokföringen. Det är av yttersta vikt att de 24 månader som etableringsplanen varar inte går till spillo på grund av till exempel etableringslotsens senfärdighet med att kalla till ett första möte, inkomma med den gemensamma planeringen och återrapportera vilka aktiviteter som genomförts inom ramen för uppdraget. Av det skälet finns det tydligt beskrivet i förfrågningsunderlaget och kontraktet hur etableringslotsen ska förfara.

Enligt kontraktets § 14 utgör omfattande eller upprepat försenat mottagande av deltagare i tjänsten ett avtalsbrott av väsentlig betydelse som kan medföra hävning av avtalet. Gemensam planering ska inkomma till Arbetsförmedlingen senast tio dagar efter första mötet med deltagaren ägt rum och detta möte ska äga rum senast tio dagar efter att leverantören nåtts av beslutsmeddelandet. Därför kan man med fog anta att när gemensam planering inte inkommer alls eller inte i tid har leverantören heller inte mottagit deltagaren i tjänsten i tid. Den sammanställning som Arbetsförmedlingen har gjort visar att omfattningen av de avtalsbrott som föranledde hävningen var mycket stor. Den visar också att det förekommit avtalsbrott under upprepade tillfällen under en längre tid.

Avtalet med Jobblyftet hävdades eftersom företrädarna för bolaget har gjort sig skyldiga till allvarliga fel i yrkesutövningen. Jobblyftet har i ett stort antal enskilda ärenden inte skött sina åtaganden enligt avtalet, bl.a. vad gällde att ta emot brukarna av tjänst i rätt tid enligt avtalet och inkomma med gemensamma planeringar samt månadsrapporter. Det stämmer inte att Arbetsförmedlingen inte hade grund för att häva avtalet med Jobblyftet. Den utredningen som låg till grund för hävning var mycket omfattande och Jobblyftet gavs tillfälle att bemöta densamma och vidta rättelser. Arbetsförmedlingens beslut kvarstod då Jobblyftet inte kunde visa att hävningen varit obefogad.

Drömjobbet hävdar att Jobblyftet hade mellan 220 och 250 uppdrag under den tid avtalet var i kraft. Arbetsförmedlingen beräknar att det var något färre enskilda deltagare och i en del av fallen har det varit fråga om förlängning av pågående ärenden. Det är dock oväsentligt i sammanhanget hur många uppdrag den enskilde leverantören haft, eftersom varje uppdrag ska levereras enligt villkoren i avtalet. Bolaget hävdar att det förekom brister i nio ärenden och att det inte ska anses som vare sig omfattande eller upprepade avtalsbrott. Arbetsförmedlingen delar inte den uppfattningen. Problemen som föranledde hävningen var betydligt mer omfattande än endast nio fall. Det var däremot i nio ärenden som Jobblyftet vid mötet den 27 december 2011 medgav att det fanns brister i bolagets hantering. Till dessa tillkommer ett stort antal ytterligare ärenden som var för sig bröt mot avtalet.

Arbetsförmedlingen kunde i utredningen konstatera att gemensam planering inkommit för sent eller inte alls i minst tjugo fall. Efter mötet gjordes en ytterligare genomgång av samtliga ärenden. Framförallt undersöktes de ärenden där Jobblyftet hävdade att bristerna berodde på antingen Arbetsförmedlingen eller på andra omständigheter utanför bolagets kontroll, t.ex. beroende på att postgången inte fungerat. I tjugofem enskilda ärenden, dvs. ca tio procent av samtliga ärenden som leverantören haft, visade utredningen och återkontrollen fortfarande sådana brister i Jobblyftets hantering av respektive ärende att de var för sig utgjorde avtalsbrott. I flera ärenden rörde det sig om både uteblivna gemensamma planeringar och uteblivna månadsrapporter, vilket indikerar att deltagaren överhuvudtaget inte kallats till ett första möte hos Jobblyftet.

Påståendet om att beslutsmeddelanden inte kommit fram alls eller inte kommit fram i tid i tio till femton procent av fallen kunde efter kontroll med Posten e-brev och Arbetsförmedlingens loggar tillbakavisas. Ingenting i utredningen tydde på att överföringen från Arbetsförmedlingens datorsy-

stem till Posten e-brev som skötte de fysiska utskicken eller postgången från Posten e-brev till leverantören inte fungerat. Arbetsförmedlingen kunde dessutom konstatera att de påstådda problemen inte hade sin motsvarighet hos andra kontrakterande leverantörer av tjänsten Etableringslot-sar. Enligt Posten Kundtjänst görs inte direkta mätningar av hur många försändelser som av oförklarliga skäl inte når sin mottagare, men att det skulle röra sig om så många som tio procent är definitivt inte rimligt, snarare bör det röra sig om promillen. Efter genomgången ansåg Arbetsförmedlingen att de påvisade bristerna tillsammans var av sådan omfattning och dessutom hade återkommit vid flera upprepade tillfällen att hävningsbeslutet skulle kvarstå.

Arbetsförmedlingen konstaterar även att bolaget inte valt att få hävningen prövad av domstol. Det är en efterhandskonstruktion att detta skulle bero på den avbrutna företagsrekonstruktionen av Jobblyftet så som Drömjobbet hävdar. Det gick mer än en månad mellan hävningen och konkursen. Om hävningen av avtalet dessutom var den omedelbara orsaken till att företagsrekonstruktionen avbröts och bolaget försattes i konkurs hade det funnits all anledning för bolaget att få hävningen rättsligt prövad om den, som bolaget hävdar, var obefogad. Istället måste bolaget anses ha förstått och accepterat att Arbetsförmedlingen hade fog för sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av 2 § lagen (2010:536) om valfrihet hos Arbetsförmedlingen framgår att myndigheten när den tillhandahåller valfrihetssystem enligt denna lag ska tillämpa LOV. Av samma bestämmelse framgår vidare bl.a. att med upphandlande myndighet avses Arbetsförmedlingen.

Enligt 8 kap. 1 § LOV ska den upphandlande myndigheten godkänna samtliga sökande som uppfyller de krav som angetts i annonsen och förfrågningsunderlaget och som inte har uteslutits med stöd av 7 kap. 1 §.

Av 7 kap. 1 § första stycket 4 LOV följer att den upphandlande myndigheten får utesluta en sökande som har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande myndigheten kan visa detta. Enligt andra stycket samma paragraf gäller bl.a. att om sökanden är en juridisk person, får sökanden uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4.

Enligt 10 kap. 2 § LOV ska rätten, om den upphandlande myndigheten brutit mot någon bestämmelse i LOV och detta medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, besluta om att den upphandlande myndigheten ska vidta rättelse.

Beträffande förutsättningarna för att utesluta leverantörer från deltagande i valfrihetssystem anges i förarbetena till LOV (prop. 2008/09:29 s. 86) bl.a. följande. Av LOV kan inte framgå mer preciserat när en sökande får uteslutas på grund av t.ex. allvarliga fel i yrkesutövningen. Det måste i stället vara upp till den enskilda upphandlande myndigheten att i första hand avgöra när ett fel är så allvarligt att det ska föranleda uteslutning. I lagen är det inte lämpligt att detaljreglera sådana situationer [...] En leverantör kan i domstol dömas för brott avseende yrkesutövning. Detta kan vara grund för den upphandlande myndigheten att utesluta en leverantör. Den rättspraxis som utvecklats beträffande LOU är i denna del även vägledande för LOV. Varje upphandlande myndighet måste dock själv avgöra vad detta i praktiken innebär, t.ex. när det gäller allvarligt fel i yrkesutövningen. En upphandlande myndighet har möjlighet att ställa ytterligare krav på leverantören, om dessa är relevanta och proportionerliga. Ett sådant annat krav kan vara t.ex. avhållsamhet från vålds- och sexualbrott även utanför yrkesutövningen, om detta är relevant för den aktuella tjänsten. Om de uteslutningsgrunder som angetts i förfrågningsunderlaget är proportionerliga och relevanta får i slutändan bedömas av domstol.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om Arbetsförmedlingen har haft fog för att utesluta Drömjobbet från deltagande i valfrihetssystemet Jobbcoaching med hänvisning till att företrädarna för bolaget har gjort sig skyldiga till allvarligt fel i yrkesutövningen på grund av påstådda avtalsbrott. Av LOV framgår att det är Arbetsförmedlingen som ska visa detta.

Förvaltningsrätten anser att den avgörande tidpunkten för det företräderskap som ska bedömas måste anses vara tiden för ansökan om deltagande i valfrihetssystemet (jfr RÅ 2010 ref. 79). Vid den tidpunkten då TGIM ansökte om deltagande var Anette Bettaieb och Michael Eriksson företrädare för bolaget.

Förvaltningsrätten har i mål nr 19373-12 och 22081-12 prövat frågan om Arbetsförmedlingen har haft skäl att utesluta Drömjobbet samt ett annat bolag (TGIM Sverige AB) från deltagande i valfrihetssystemet Etableringslotsar. Rätten fann i målen att företrädarna hade gjort sig skyldiga till allvarligt fel i yrkesutövningen och att Arbetsförmedlingen därför haft skäl att utesluta bolagen från deltagande i valfrihetssystemet Etableringslots.

Frågan är därför om uteslutningen beträffande Drömjobbet avseende valfrihetssystemet Etableringslots även kan ligga företrädarna till last beträffande valfrihetssystemet Jobbcoaching.

Förvaltningsrätten anser att vid en sådan prövning ska en samlad bedömning göras med hänsyn till bl.a. hur lång tid som har förflutit sedan bristerna uppdagades, vilka eventuella åtgärder som har vidtagits för att komma tillrätta med bristerna vid framtida uppdrag, avtalsbrottens art och omfattning samt om tjänsterna är av liknande karaktär (jfr Kammarrätten i Göte-

borgs dom den 19 februari 2010 i mål nr 5094-09 och Kammarrätten i Stockholms dom den 8 juli 2009 i mål nr 1406-09).

Förvaltningsrätten anser att tjänsterna som innefattas i valfrihetssystemet Etableringslotsar är av liknande karaktär som tjänsterna i valfrihetssystemet Jobbcoaching, eftersom båda syftar till att hjälpa personer till inträde på arbetsmarknaden. Förvaltningsrätten bedömer vidare att felen är av sådan art att de måste anses relevanta även för valfrihetssystemet Jobbcoaching. Det har inte framkommit att företrädarna för bolaget har vidtagit några särskilda åtgärder för att komma till rätta med felen som låg till grund för uteslutningen. Med anledning härav, samt med hänsyn till den korta tid som passerade från det att avtalet med Jobblyftet hävdades till det att Drömjobbet ansökte om deltagande i valfrihetssystemet Jobbcoaching, har Arbetsförmedlingen haft skäl att anta att felen skulle kunna upprepas om bolaget tilläts att delta i valfrihetssystemet Jobbcoaching. Arbetsförmedlingen har därför haft skäl att utesluta Drömjobbet från deltagande i valfrihetssystemet Jobbcoaching. Ansökan om rättelse ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1 A).

Erika Odung
Rådman

Föredragande har varit Lizette Harletun Ilkhani.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.